

2/5 A. Ρεζόμης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Καρ. II, 2/1970

A'.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Διεπρωβιος 1969 - Ιανουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Αριθ. Πρωτ. 9

Εν Πικρῇ τῇ 6^ῃ Φεβρουαρίου 1970

“Υποβιβάζονται ἑρπυλαιόφιλοι διὰ γυναικίς
ἑρπυλίας καὶ κατ' ἄλλους τοὺς ἄνδρας”

Πρὸς
τὸ κέντρον ἑρπυλίας τῆς ἑγμονῆς
φασματίας

Αναγνωστοποιῶν 14

Ἰούλιον (136).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Παρατίθω τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀποτίμησιν ὑμῶν συντηρητικῆς ἑρπυλίας
καὶ ἑρπυλίας γυναικίς καὶ κατ' ἄλλους τοὺς ἄνδρας,
κατὰ τοὺς ἀποτίμους συντηρητικῶν.

Ἡ ἀποτίμησιν τῆς ἑγμονῆς.

ΒΕΛΗΒΑΣΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ.

Ἀποδοκίμως

κ^{ος} Ἐπιθεωρητὴν Δημοτικῆς
Ἐκπ/κῆς Α' Ἀθηνῶν Ἰουλίον
Ἰούλιον.

AKAΔHMIA

AOHNΩN

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)..... Φίκρη.....
(παλαιότερον ὄνομα:), Ἐπαρχίας Φιδνίου,
Νομοῦ Φιδνίου.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ερμάνης
Βιζυλιανός..... ἐπάγγελμα Δομ. γ......
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Φίκρη - Φιδνίου.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 4... (Τέσσαρις)...

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Κωνσταντῖνος.....
..... Τσικαλάς τὸν ἀγαπῶν
ἡλικία 70..... γραμματικαὶ γνώσεις Ἀπὸς αὐτοῦ.....
..... Δομ. γ...... τόπος καταγωγῆς Φίκρη Φιδνίου

β) Διὰ τὸν Φ. Νικ. ἡλικία 83 ἔτη ἀποστ.

Δομ. γ. - Φίκρη Φιδνίου

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖα ἀγροτικά περικοχὰ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖα διὰ
βοσκήν ποιμνίων; ἔν. ἔμ. κ. το. διακ. ρ. σ......

Ὑπῆρχον αὗται χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; ἔκ. η. γ. σ. σ. ο. το......

- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἑλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητα· δ) εἰς μονὰς κλπ.
ἡ. σ. ἀμ. ρ. σ. μον. σ. κοι. ν. ο. ρ. σ......

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; ἔμ. ρ. σ. ο. το. ρ. σ. ο. το. ρ. σ. ο. το.
ἔκ. η. γ. σ. ο. το. (ἔ. π. α. ρ. ν. ε. κα. θ. ν. α. τ. ὁ. ρ. α. ρ. ἰ. ο. το. ν.).....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

..... *Εἰς ἀμφοτέρους*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ν.φ.λ.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

..... *Οἰκογένειαι ἐξοκλήρουν*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)

..... *Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...*
Βριτάρηδες (ἦσαν ἀκτάρηδες) :

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)

Εἰς εἶδος

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται (ἄνδρες καὶ γυναῖκες)
Ἀμειβόμενοι ἡμερομίσθιον ... ἢς. χρήμα. ἢ εἰς εἶδος :

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ναί ... Προήρχοντο ἀπὸ περσιτικῶν οἰκηθῆναι

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; *ἦν π.ν. ἐξοκλήρουν*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

..... *Ἐποχικῶς ὡς ἐργάται*

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

... με ζωϊκὴν... κ.ο.κ. π.ο.ο. ... καὶ καλὴν...
... θάμνων...

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... το 1945

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ γεωργικὰ μηχανὰ εἰς τὸν τόπον σας; ...

2^ο φ. το 1950

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... ἀροτρα δὲ 9 τετρα... ἐπὶ τὸ πρῶτον...

Πρῶτον... το πρῶτον ἔργον... ἀπὸ το βότον... ἐπὶ τὸ κατεσκεύαζον... οἱ σιδηροῦν...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); ... 2^ο φ. το 1960
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ...

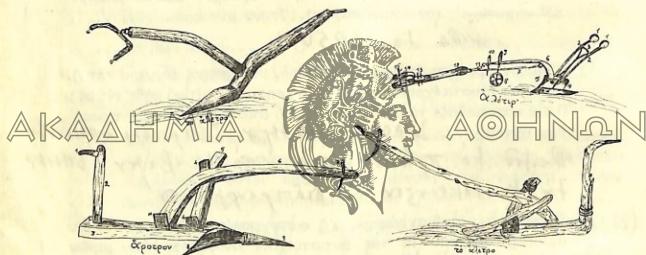
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... ..

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

Εἰς τεχνίτην... τὸν αὐτὸν... (ὄνομα...
... κων/ροῦ... Τ.π.κα.β.β.β.) :

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

..... *σχ. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*.....

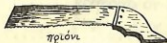
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

..... *σχ. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*.....

πριόνι

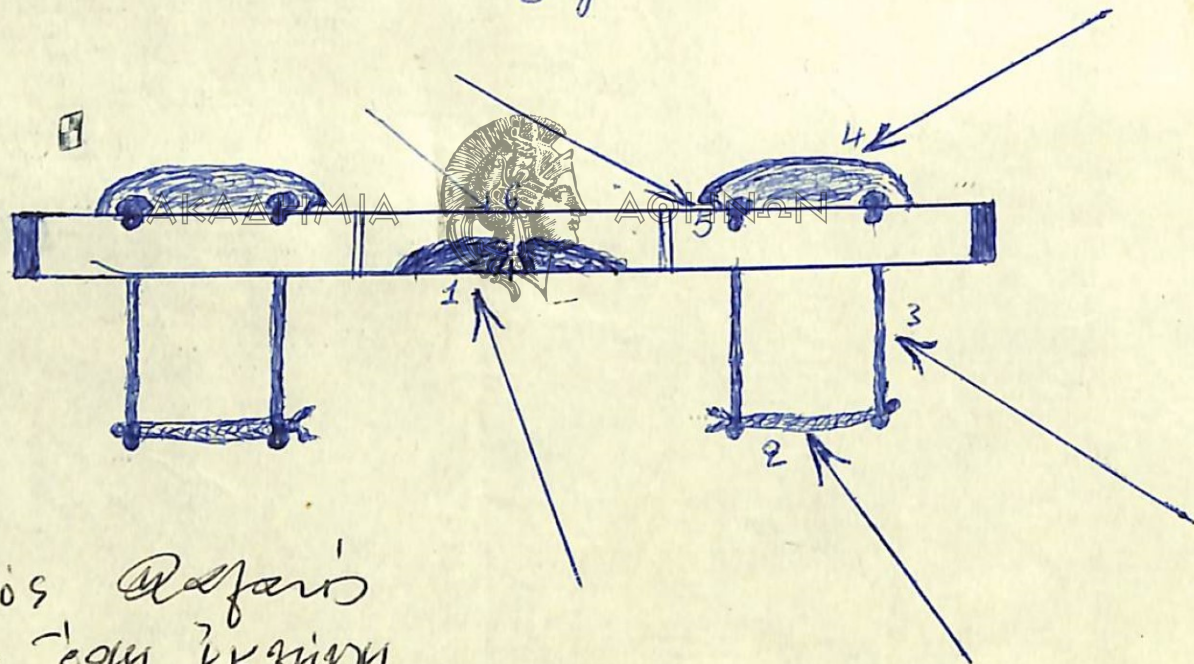

ἀρίδα

ρινι ἢ ξυλοφάϊ (ἀρνάρι)

1 φορητός 2 σεφάκινο 3 ζυγία.
 4 ἄκρο 5 στομαχίονο
 6 ζυγός

Ζυγός αἰφάν
 τῶρα ἔστιν ἐκζητήσι

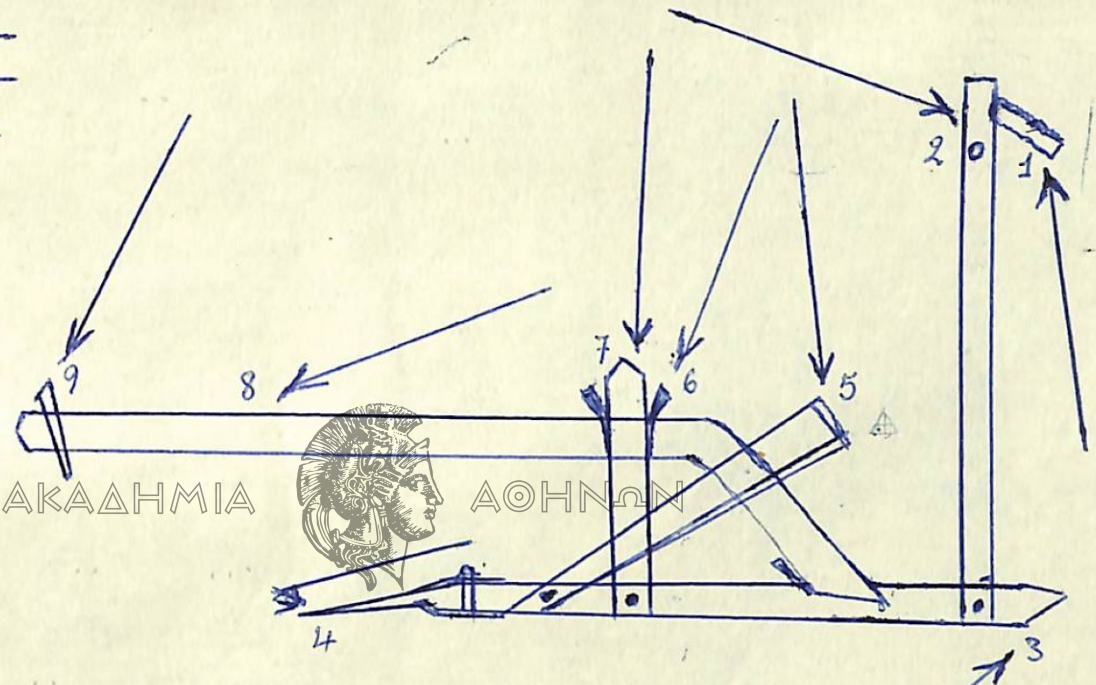
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. ἔκρη
2. ζευκτήριον
3. ἀνὰ κρη.
4. ὕψος
5. φερώνη
6. στήλη
7. στήλη
8. στήλη
9. κατακρηδισ

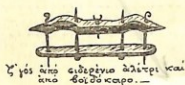
ἄρσενος ἀφαιρὸν εἰς τὸν
 ἑνὸς ἑκάστης.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμ-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλα ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος..... *βοεῖς, ἡμίονοι, ὄνοι*.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ;..... *ὄχι*.....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
..... *εἶναι ἀναγκαῖος*.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

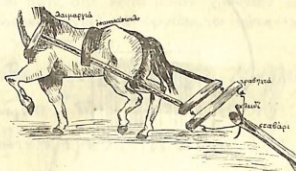
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν).

λοῦρα

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; .. *ὀχι*.....

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίαισις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

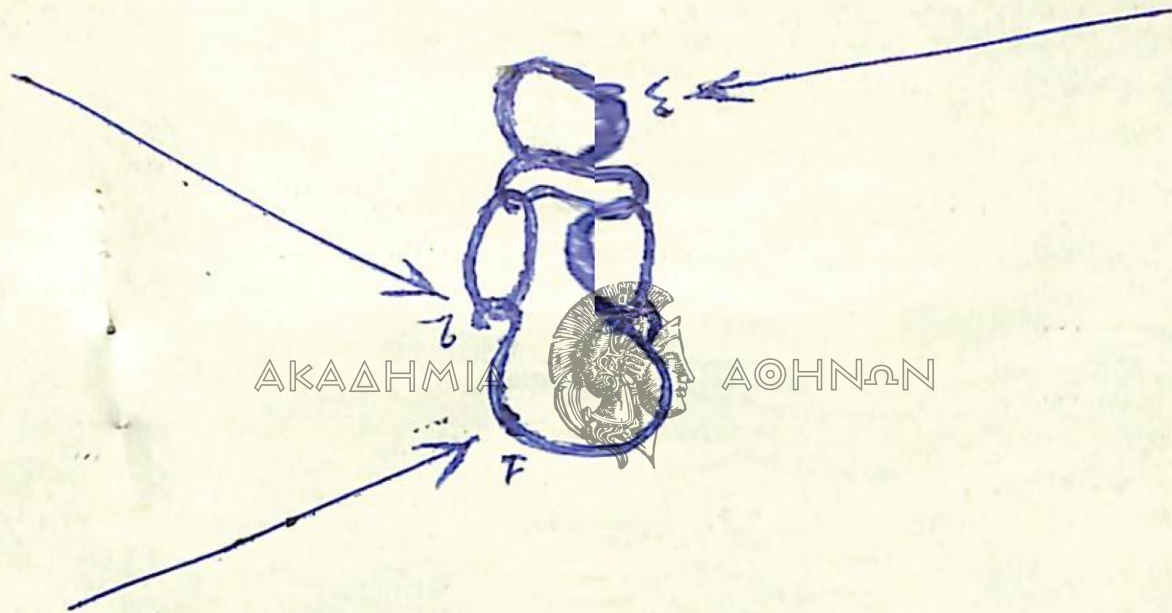
..... ὁ ἰδιόκτης ὁ ἰδιοκτήτης (ἄνδρας).....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).....

..... τὰ κατευθύνει με σχοινί.....

for
1. 2. 3.
4. 5. 6.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

... τὸ ἀροτριάσθαι τὸν ἀγρὸν καλλουργίᾳ
ἢ ἔνα... ἔτη... πρὸ τῆς σπορᾶς... διβόλισμα
... καὶ... γύρισμα... ἔτη... ὅλο... γύρισμα.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (*Απαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

... τὸ φτεμεν τὸν ἀγρὸν καλλουργίᾳ καὶ
... ἔτη... πρὸ τῆς σπορᾶς... γύρισμα.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

... ἔτη... ὅλο...

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... τὸ δημητριακὸν... ἔτη... ὅλο, ἢ ἔτη...

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ...

... τὸ σκῆνω... πρὸν... περιλάμβανον... πρὸς σπορὰν
σπορᾶς... ἔτη... σπορὰς... ἔτη...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

... καθαρίζεται... τὸ ζήτηρι... μὲ βουκέντρι... πῶς
ἔχει... κ. ἄ. τισιν... ..

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ἄ. ἢ... ἢ... διμυλ... ..

... διμυλ... .. κ. π. κ. ἢ κ. ἢ... .. μὲ βογ. κόπον... ..

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπ κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

24. Συνιστάμενα..... ο Κασιόγας Πά-
σκαυρος, ο Κασιόγας Κρίστος, ο Κασιόγας Εύ-
κλιος.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

τοῦ βοῦθι ὁ σκαγια. σκαγια τῇ
μερῇ τῇ ἑστῇ. πῶς τῶν δὲ ἀρχαίων κτλ.

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργούντο (ἢ καλλιεργούνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὁσπρίων. Πῶς γίνεται ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἴδους. *ἐκαστὴν ὁσπρίαν καὶ τὴν καλλιέργειάν αὐτῆς*

ΕΙΔΟΥΣ. 1.4. 2. Ο.Π.Ρ. 1.4. 7647/1999/1999. 1.4. 2. 7647/1999/1999
ΔΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιερгоοῦντο (ἢ καλλιερгоοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν θεόν διὰ τὴν ἀποκρίσιν
 διὰ τὴν ἐκείνην ἀποκρίσιν καὶ τὴν ποιοτήκα.

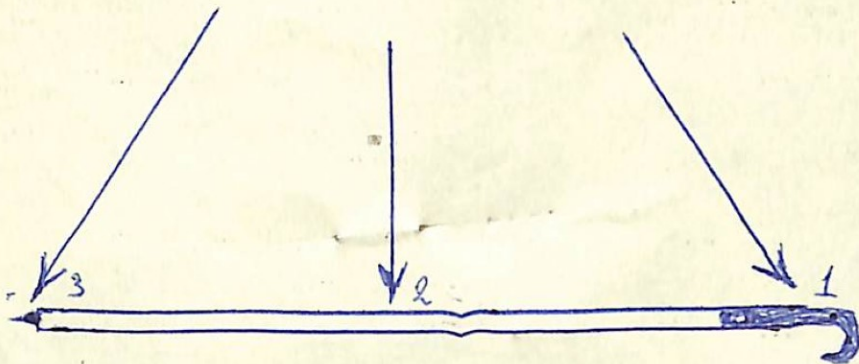
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων; ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ, πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. *ἔσπεροντο... μὲν. φυτεύοντο... βε...*

29. 11. 1912.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

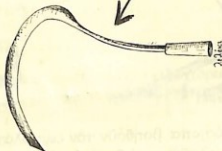
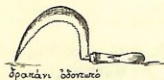

1 ΚΑΤΟΣΥΝΕΣ.

2 ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ,

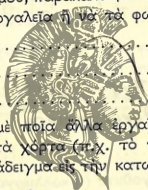
3 ~~ΕΠΙ~~ ΡΙΜΑ

... 788. (pizanto... m... sp... π... v...)

Ἐὰν ᾦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

AKAΔHMA

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποία ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). . . *μ. Κουρ.*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

.....⁵yt⁵...⁵af⁵u

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

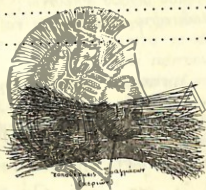
...H. aurogaster... Sph. k. ... d. ...

О.К.Л.Ж.А.С. ... в.г.ж. ... 19.11.1911.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

.. f. a. δ. e. m. a. t. i. a. ... ἔδενον αἱ ἄνδρες μὲν.....
 σπάρτα... f. i. s. ἄγκας μὲν... μετὰ τὸν...
 ἔδενον αἱ γυναῖκες.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

... ἐγένετο συγκέντρωσις ἀνά τετρα-
 ταπερα δεμάτια.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἀρ. μ. 1910.

Πότε γίνεται η σπορά ή το φύτευμα αυτής... *hà... 1. Αυτή*
 (ΧΕΙΡΩΓΡΑΦΗΚΗΣ)... *h. v. Α. Τριγ. 0*
 ... *(κατοκαίριος)*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.

Η ὁδὸς αὐτὴ συνίσταται ἐκ
ἀκρίτων, ἰσχυρῶν ποσειδάων. Ἐξ αὐτῶν
ποσειδάων καὶ ἄλλων.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα με ἐξηρά χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκαν); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ἐξήρασις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἐσυνήθιστο. ἄλλαν, ὅπως ἐδίδετο
αὐτὸς. ἔπειτα τὸν αὐτὸν ἦτο πρὸς ἑαυτὸν
καὶ πάλιν ἔπιδεικνυτο.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σάνος καὶ μὲ προϊόν ἐργαλείων (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). . . . τὴν μ. γ. τὴν ἐθερίζοντα δρέπανν.

(Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμιοιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Ἔδιντο εἰς δεμάτια καὶ
σπάρτα.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

τὰ δεμάτια μεταφέροντο εἰς τὸ
ἀλώνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

ὁ σωρὸς τῶν δεμάτων γίγνεται θεμωνιά.
Τοποθετοῦνται ἀνταρτικὰ ἢ ἐνθικὰ.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

ἀλώνι ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸ
ἐγένετο καὶ ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ
ἀπὸ τῶν ἄχυρα.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

ἐξω τοῦ χωρίου.

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

...kade omgiver den h. Spiritus.

- 6) 'Από πότε αρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

2) λ paraten 9 λ virior, gijgh λ signator

- 7) Εἶδη ἀλωνιδῶν (ἀνυπόλογος τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χύματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

...Ἰσχυρὸν ἀντιπαραστήσαντα.

2. Is paper or man. Paper & paper.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ὅλῳν ἑκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξείας τοῦ ὁλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματόλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων).....

.....? Επιοκτερεύεται το εγχείρημα. Δι' αμφοτέρων

[illegible]

ποδῶν τῶν ζώων

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἁλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

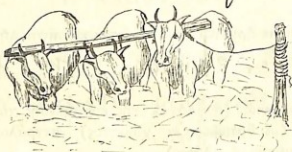
692... Καθ' ἡμῶν... ἡμεῖς... ἡμεῖς...

Εὐχὴ γὰρ καὶ πάλιν... εὐχὴ καὶ πάλιν... ἡμεῖς αὖ...

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλῳ-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Ἀγωνόστητος... ἐν ὑπὸ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ...
 ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ...
 ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ...
 ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχυῶν διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ἑλκυστὺλος, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός, σπρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ οὗτου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καθόσω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

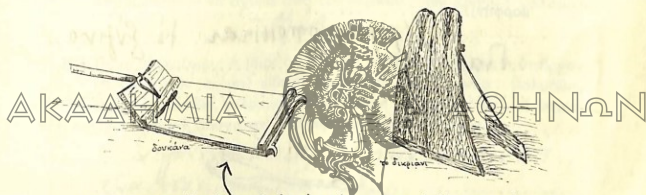
Ἀγωνόστητος... ἐν ὑπὸ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ...
 ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ...
 ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ...
 ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ... ὁ...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα).....!

..Ρ.Α. Ζωα...π.ροσ.τ.δ.ν.α.ν.α...τ.η...σ.α.ν.ι.ν.ι. (θ.υ.μ.η.ς.
..δ...π.ρ.ε.π.ε.ζ...σ.ν.τ.ε.ζ...δ.τ.ο.ι.π.α.κ.ε.ζ...ε.χ.τ.η.μ.ε.ο...ε.γ.ν.α.ι.ε.ι.)..

- γ) Που αντι του αλωνισμού δια των ποδων χρησιμοποιειται και μηχανικον αλωνιστικον μεσον π. χ. χονδρη επιμηκης σανις εις εν τεμαχιον η δυο, προσαρμοζομενα. Αυτη ωπλισμενη εις την κάτω επιφανειαν δια κοπτερων μεταλλινων ελασμάτων η άποσχιδων σκληρου λιθου εξαρταται εκ του ζυγοϋ εξευγμένων ζώων, σύρεται δ' ουτω κυκλικως εντός του αλωνίου επι των εστρωμένων σταχύων δια τον αλωνισμόν των.

Σημειώσατε, εάν άπαντ' εις τον τόπον σας το αλωνιστικόν τουτο μηχανήμα η άλλο τι, το όνομα αύτου (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περί τής κατασκευής του, το σχήμα και τας συνήθεις διαστάσεις. Άπό ποϋ το έπρωμηθέντο παλαιότερον και σήμερα. Επίσης πώς γίνεται ή χρήσις του και δια ποία δημητριακά. Έλωνίζοντο (η αλωνίζονται) όλα τα δημητριακά με αλωνιστικόν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ή κριθή και τα όσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ά.) ήλωνίζοντο δια των ποδων ζώων ζευγνυομένων και περιφερομένων επί των σταχύων τούτων;.....

..χ.ρ.ο.ι.π.ο.ι.ε.ι.τ.αι...δ...β.α.ρ.ί.ο.ν.ρ.ο.ς...δ.ι.α.σ.τ.ή.μ.η.ν
2...μ.ε.τ.ε.ρ...χ...0,80 μ...δ...δ.τ.α.ν...τ.ε.δ...ο.σ.π.ρ.ι.α...ή.π.α.ν
σ.α.ν.ι.κ.ω.ς...δ.ε.λ.η.α...ε.γ.ν.ι.ζ.ο.ι.α.ν...μ.α.ι...δ.ι.α...τ.ῶν...π.ο.δ.ῶν
τ.ῶν...ζ.ῶ.ν...μ.ὀ.ν.η.ν.....

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός τὴν
10^{ην} 2. Δεκεμβρίου μετ' ἀποκλεισμοῦ τὴν
4^{ην} 2. μεταμεσημβρινήν.....

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Χρησιμοποιεῖται τὸ ξύμινο
διχάλι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δοκράνι ἢ διχάλι

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικοῦλι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;

Ναί.....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ὁδοποιεῖται τὰ ζῶα (βιδια) μετὰ τὸ βουκέντρι
3 πόν. κατωτέρω εἰκόνα.....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ χίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν...*

Διὰ τὴν διὰ τὴν φακῆς πούρεται. (εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν)

κόπανος ἐτρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ αὐτοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

*Ὑπὸ τοῦ κοπάνισμα ἐγένετο ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν...*

- 21) Ποῦ ἐτοποιητοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

20) Κοπάνισμα ἐγίνετο εἰς Σάμω, εἰς Κρήτην, εἰς τὸν Ἀιτωλὸν τοῦ Κερπὸν ὅσαι καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παῖσιν

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὥς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

... καὶ τὸ ἀλώνισμα διὰ ζώων ἐγίνετο εἰς Σάμω, εἰς Κρήτην, εἰς τὸν Ἀιτωλὸν τοῦ Κερπὸν ὅσαι καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παῖσιν

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Αἰ. Ἰ. Τ. Π. ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ πρῶτον τὸ σχῆμα αὐτοῦ

... εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ σαμαρτζήσανος... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...
... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...
... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...
... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτῶν, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...
... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...
... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...
... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...
... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...
... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξὶς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

... ἡ. ζῆνσις. τῶν. ζῶντων. διὰ. τὸ. δεύτερον. ἀνέμισμα
 γίνεται. διὰ. προσδάκνυ. τῶν. ζῶντων. καὶ. σάοικι. ἡς
 σιμειῖς. (... ἔχρηστοι). τὸ. καρπολόνεμα. γίνεται
 ... κνρίω. διὰ. τὸν. αἴτον.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

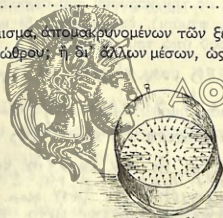
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶθρον· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

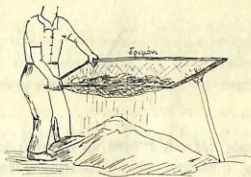
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον πάλαιο· δερμάτινον

κόστρος ἢ ἀριλόγος

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δριμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τους ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Τὰ πρὸς ὁμοίαν καὶ ἡμεῖς ἀποκρίζομεν πρὸς
τοὺς βοήτοισιν. Ἐπειτα καὶ τὸ σάρασμα
ἀπὸ τοῦ οὐρῶν καὶ ἡν ἦσαν γλαυκὰ
γλαυκὰ.

- 7) Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
ρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

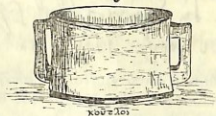
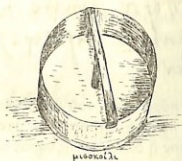
[illegible]

- 8) Ἄλλα ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

τὸ πατήριον ἐκίετο πρὸς τὸ μανδύριον = τὸ ὁκάδης.
Εἰσπράττετο τὸ $\frac{1}{10}$ ἀπὸ τὴν (μανδύριον). ἔτσι ἐκίετο
ὁ εἰσπράττων τὴν σφύρα... ὁ σφύρα ἐκίετο εἰς τὸ ἄλωνι.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ὀλωλιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

...κατεβάλλοντο εἰς τὸ (εἰς τὸ σπῆτι) τὸ
παπαδιάτικο καὶ τὸ ἀγροφυλακιάτικο.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας)

...ἀπὸ τοῦ λακκούβου... εἰς τὴν οἰκίαν ἢ εἰς...
...ἑῖς τὴν... ..

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κεῖς εἰς τὴν ὕπαιθρον ;

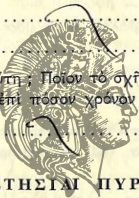
to sample & put in the box for sampling
the box for sample.

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερτισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; . . .

..... Η..... διαζωγίαν τῶν σπέρων. τινεὶς μὲν
 το. ἀφῆκεν. Ἐξελθὼν δὲ καὶ τὸ σπέρμα
 σπέρμα. ἰδὼν δὲ σπέρμα.

- 6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή του σπόρου προ του θερισμού κατασκευάζεται τότε ή μετά τον θερισμόν πλέγμα (πλεκτή) εκ σταχύων, το όποιον αναρτάται εις το εικονοστάσιον ή ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . .

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὐτῆ; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; . . .

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναγμα φωτῖας εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστογενένων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

23² ἡλίκιος (κινδύνος) ... ναὶ τὸ Πρωτα...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

[illegible]

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Η. Φωτίζεται τὸ κάγξιμο... τὴν ἡσυχίαν γίνετο ἀφανός.

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;...

τὸν ἀφανὸν ἀνάπτειν κηρὸν. Παιδιά:...

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

Ὁ ἀφανὸς διὰ τὸν ἀφανὸν συλλέγειν παιδιά.
θάμνος ὃ κηρὰ ἔχειν - εἰς τὰ κηρὰ.

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

τὰ ξύλα διὰ τὸν ἀφανὸν συγκεντρώνονται
ἐν τῇ τῆς ἑκκλῆσις (ἐκκλῆσις) σὺν
μαρτυρίᾳ τῆς...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχαί, ᾠδαί, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

κατὰ τὸ ἀρχαῖον τὸν ἀφανὸν καὶ οὐκ
κροῖται ἰδίως ἀπὸ Παιδία. Η. δὲ ἀπομένοντα
σὺν τῇ μαρτυρίᾳ καὶ ἀπομένοντα
ὡς ἰδίως ἰδίως εἰς τὰ μαρτυρία.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῶς)

τὸ ἰδίως τῆς 23^{ης} ἰδίως (κηρὰν
γίνετο. Παιδιά καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν
Πυράν. ἀπὸ Παιδία καὶ ἰδίως κηρὰν
διὰ τὰ γιν. Παιδιά καὶ ἰδίως κατὰ τὴν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ